

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3. Večji inzerati petih vrst Din 4.— Popusti po dogovoru, inzerati davke posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflova ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101. // SLOVENI GRADEC, Slomškov trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Odmev berlinskega pakta:

Berlinski pakt bo pospešil sporazum z Rusijo

Angleška in francoska javnost vidi v sporazumu z Rusijo edino uspešno sredstvo za obrambo miru. Splošno pričakujejo, da bo Chamberlain najkasneje v petek objavil uspeh pogajanj z Rusi.

Pariz, 24. maja. e. Angleški zunanji minister Halifax in francoski zunanji minister Bonnet sta sredi odstopov iz Zeneve v Pariz. V Parizu dogovor v Zenevi pripisujejo izredno važnost, ker vse kaže, da je bil sestanek Bonnet s Halifaxom in Majskim odločilnega vpliva na nadaljni razvoj situacije. Bonnet je sredi del diplomatskega uredništva »Paris Soira« izjavil, v kateri pravi, da je prišel do trdnega prepričanja, da bodo pogajanja med Anglijo, Francijo in Rusijo v najkrajšem času končana. Med Francijo in Rusijo, itak obstojni pakt, novi sporazum pa bo predstavljala okrepitev varnostnega sistema. Urednik »Paris Soira« dodaja tej izjavi:

Za tiste, ki poznajo veliko opreznost Georges Bonnet, ta izjava napoveduje jasen uspeh pogajanj. Enourni razgovor z Majskim in drugi enourni razgovor s Halifaxom sta omogočila Bonnetu, da je definitivno razjasnil angleško-rusko pogajanje. Bonnet je ob tej priliki izjavil Majskemu, da Francija nudi svojo pomoč vsem ruskim sosedom v primeru napada nanje. Rusiji je Francija zajamčila svojo pomoč na podlagi rusko-francoskega pakta. V primeru vojne je torej Anglija na strani Rusije. Rusija je torej v bistvu dobila zadoščenje. Gre torej samo za to, da se določi oblika in na podlagi tega se bo stvar lahko dala rešiti, ker je Anglija v primeru svetovne vojne na strani Fran-

cije, ki že ima sporazum z Rusijo. Anglija je razpoložena, da da svoja jamstva sosedom Rusije. Na podlagi tega torej stvarno jamči tudi za varnost Rusije na dva načina. Zda ne preostaja nič drugega kakor, da se na primeren način izrazi to, kar že stvarno obstoji.

Stališče Poljske

Varšava, 24. maja. e. V tukajšnjih političnih krogih je izval veliko pozornost prihod londonskega veleposlanika Rascinskoga v Varšavo. Takoj po svojem prihodu je odšel v zunanje ministrstvo. Smatrajo, da je njegovo bivanje v zvezi z angleško-ruskimi pogajanjmi, ki se bodo te dni zaključila s podpisom pakta. V krogih poljskih novinarjev zatrjujejo, da je Rascinski prinesel s seboj važne informacije o pogajanjih med Londonom in Moskvo in, da bo tudi dobil instrukcije, kako naj pojasni angleški vladi stališče Poljske glede na eventualni angleško-ruski pakt. To stališče bi bilo po mnenju varšavskih političnih krogih takole: Poljska nima ničesar proti angleško-ruskemu paktu. Za prehod ruskih čet preko poljskega ozemlja obstoji še nadalje veto, od katerega Poljska ne bo odstopila. Gospodarsko in vojaško-tehnično sodelovanje med Poljsko in Rusijo v primeru vojne se pa lahko smatra kot popolnoma mogoče.

seji sprejela pozitivne sklepe. Pričakujejo, da bo Chamberlain v tem smislu podal izjavo v parlamentu že jutri ali pa najkasneje v petek, ker odide parlament v petek na binkošne počitnice.

Možnost konference z Rusi v Parizu

Vodilni državniki bi se sestali za binkošne praznike — Ruski pogoji

LONDON, 24. maja. br. »Exchange Telegraph« javlja, da proučujejo sedaj v Parizu, Londonu in Moskvi možnost konference, ki naj bi se za binkošti sestala v Parizu. Na tej konferenci bi sodelovali Chamberlain in Halifax z angleške, Daladier in Bonnet s francoske ter Molotov in Potemkin z ruske strani. Na tej konferenci naj bi se definitivno sklenila trojna zveza kot odgovor na italijansko-nemški pakt. Rusi so pozdravili to pobudo, ki je prišla s francoske strani, stavijo pa za pogoj, da angleška vlada na svoji današnji seji v načelu pristane na sklenitev trostranskega sporazuma o medsebojni vzajemni pomoči.

Tudi Nemci snubijo Ruse

Zenevske informacije o tajnih pogajanjih in načrtih Berlina

LONDON, 24. maja. br. Zenevske dopisnice »Timesa« poročajo, da vidijo v zenevskih krogih edino v sklenitvi zveze med Anglijo, Francijo in Rusijo uspešno sredstvo za odstranitev vojne nevarnosti. Zato prevladuje prepričanje, da bo kljub vsem oviram, ki še obstajajo, prišlo v najkrajšem času do sporazuma.

Mnogo bolj, kakor sklenitev italijansko-nemškega pakta, so dale povod za pospešene pogajanje informacije, po katerih si Nemčija na vsi moči prizadeva, da bi na zvezi stike z Moskvo in sklenila poseben sporazum s Sovjetsko Rusijo. Po teh informacijah se vodijo z znanjem kancelarija Hitlerja pogajanja po predstavniki nemške vojske in nemške industrije. Nemčija

je pripravljena dati Rusiji najdalekosežnejše koncesije, če pristane Moskva na sklenitev nemško-ruskega sporazuma, ki bi zavaroval Nemčiji hrbet pred vsakim napadom z vzhoda. Če Moskva ne bi hotela iti tako daleč, bi se Nemčija zadovoljila tudi s tem, da bi Rusija v primeru oboroženega spopada v Evropi ostala nevtralna.

Tako stališče Rusije bi omogočilo Nemčiji, da okupira zapadno Poljsko ter likvidira problem Gdansk in poljskega koridora. Po zenevskih informacijah je za izvedbo teh načrtov s strani Nemčije določen kot skrajni rok mesec avgust. V Zenevi mislijo, da se po preporočilih Nemčija ne bo spuščala v nikak nov konflikt.

Zanimive nemške informacije

Berlin, 24. maja. br. DNB poroča, da so se razgovori Gafencu in dr. Cincar-Markovića na Dunavu, ki so trajali tri ure in sta jih imela oba državnika na štiri oči, nanašali na prvi vrsti na angleško-turški pakt. Dr. Cincar Marković je Gafencu pojasnil stališče Jugoslavije, Gafencu pa je

razvil svoj načrt o novem paktu jugovzhodnih evropskih držav, ki bi se mu priključili tudi Bolgarija in Albanija. Po informacijah agencije je jugoslovanska vlada navdušeno sprejela to iniciativo. Gafencu bo 9. junija obiskal Ankaro in bo tudi tam razvil ta svoj načrt.

Minister Čirić v Berlinu

Berlin, 24. maja. e. Zunanji minister Ribbentrop je sprejel včeraj popoldne jugoslovanskega prosvetnega ministra Čirića, ki je bil pozneje sprejet tudi pri Gubelsu.

Ostavka saveznega kapitana JNS Simonovića

Beograd, 24. maja. e. Na s. očni seji JNS je podpredsednik nogometne savezne uprave in savezni kapetan Boško Simonović podal svojo nepreklicno ostavko. Takoj na to je zapustil sejo upravnega odbora.

Novi ruski poslanik prispel v Varšavo

Varšava, 24. maja. e. Sredi se je dospel iz Moskve novi ruski veleposlanik Saronov. Novi veleposlanik bo najbrže že jutri izročil svoja akreditivna pisma predsedniku republike.

57 ljudi utonilo

Valencia, 24. maja. i. V pristanišču Santa Le v Španiji se je pripetila včeraj huda nesreča na morju, ki je zahtevala 57 človeških žrtv. Vihar je zalotil na morju ribiški čoln s 47 možmi posadke. Ker je bil čoln v veliki nevarnosti, so iz luke poslali na pomoč motorni čoln z 10 možmi posadke. Vsa pomoč pa je bila zaman, kajti ribiški čoln se je potopil in vihar je treščil ob pečine tudi motorni čoln, ki se je razbil in je vsa posadka utonila.

Nesreča ameriške podmornice

NEW YORK, 24. maja. br. Sredi se je spela vest, da se je ponesrečila ameriška podmornica »Squalus«. Na poti z Belih otokov so se ji pokvarili stroji in se je pogreznila v veliko globino. Na pomoč je takoj odplulo več podmornic in vojnih ladij, ki so se stopile v telefonsko zvezo s posadko potopljene podmornice. Reševalna dela so zaradi velike globine zelo težavna. Do tega trenutka niso rešili še nobenega izmed 63 mož posadke, ki pa jav-

Dejansko se ni nič spremenilo —

LONDON, 24. maja. br. Celokupni angleški in francoski tisk se bavi s podpisom italijansko-nemškega pakta in ocenjuje njegov pomen. Slej ko prej prevladuje mišljenje, da se s tem paktom mednarodni položaj ni v ničemer spremenil, ker ta pakt samo sankcionira že dolgo obstoječe zavestno med Rimom in Berlinom. Z največjo skopso so bila v Londonu sprejeta miroljubna zagotovila, ki sta jih podala v svojih izjavah grof Ciano in Ribbentrop ter naglasila v svojih brzojavkah tudi Mussolini in Hitler.

»Daily Telegraph and Morningpost« piše v svojem uvodniku, da nemška in italijanska vlada zgolj zaradi tega podtrdjavata miroljubnost svojega pakta, da bi pomirili prebivalstvo, ki živi v strahu pred vojniimi zapletali. List naglašja, da bi glede na nepoučenost javnosti v obeh državah ostala bilo nujno potrebno, da Anglija osnuje posebno propagandno ministrstvo ter da na ta način skuša pojasniti nemški in italijanski javnosti pravo stanje stvari.

Izjava Ribbentropa in Ciana, da po podpisu tega pakta v Evropi ni nobenega problema, ki bi ga ne bilo mogoče urediti na mirnem način, je torej brez pomena.

»News Chronicle« misli, da ta pakt ne more nikogar iznenaditi, ker potrjuje samo to, kar je že davno znano. Sedaj je jasno, da se Italija ne more odcepiti od Nemčije. Ribbentropova izjava, da je ta pakt odgovor demokratskim vojnim ljudskostem, se ne more tolažiti drugače, kakor neopimovanje in sprevržanje besed in dejanj. V vseh drugih državah se sleherni človek zaveda, da je velika razlika

Berlinski dopisnik »Timesa« poroča, da prevladuje vtis, da so vojaški razgovori o združitvi vrhovnega poveljstva za primer vojne že končani. Nemški oficirji bodo prevzeli poveljstvo na kopnem, italijanski pa na morju.

Angleški tisk z zadovoljstvom beleži, da Japonska ni sodelovala pri tej demonstraciji. Res pa je, da si Anglija ni želela nemško-italijanske vojaške zveze, ki poleg obstoječega političnega edinstva in sodelovanja združuje tudi močno vojaško moč dveh narodov, ki štejeta 150 milijonov ljudi. V ostalem pa vidijo angleški listi v tej zvezi najboljši dokaz, kako nujno je potrebno kar najbolj odločno nadaljevati angleško akcijo za organizacijo mirovnega bloka v Evropi ter pričakujejo, da bo berlinski pakt pripomogel k uspešni zaključitvi angleško-ruskih pogajanj. Angleška javnost kaže sedaj še večje razpoloženje za naihitrjši in najpopolnejši sporazum z Rusijo.

Vtis v Varšavi

VARSAVA, 24. maja. br. »Express Po-ranny« komentira sklenitev italijansko-nemškega pakta ter piše, da ta dogodek ni napravil nikakega posebnega vtisa niti v Evropi, niti izven Evrope. Samo v Nemčiji in Italiji govorijo »o dokumentu, ki se ne more primerjati z nobenim drugim paktom na svetu«. Rimski dopisnik »Gazette Polske« podtrdava izvestne določbe pakta in komentira Virginio Gaido ter prihaja do zaključka, da si je Italija kljub vsemu zavestno z Nemčijo pridržala svobodne roke za morebitni sporazum z Anglijo. Kljub avtomatskim obveznostim izgleda, da je rimsko-berlinsko zavestno zgolj defenzivno.

Danes odločilna seja angleške vlade Po poročilu zunanjega ministra bodo sprejeti sklepi glede zveze z Rusijo

LONDON, 24. maja. e. Angleška vlada je imela sredi izredno sejo, na kateri je razpravljala o vseh tekočih vprašanjih. Seja je bila sklicana zaradi tega, da bi bila rešena vsa tekoča vprašanja in, da bi se na današnji redni seji lahko razpravljalo izključno o pogajanjih z Rusijo, ki jih je

vodil v Zenevi in Parizu lord Halifax. Zunanji minister Halifax bo še danes odstopal iz Pariza in prispe opoldne v London, popoldne bo prisostvoval seji vlade in bo podal obširno poročilo o svojih razgovorih v Parizu in Zenevi. Splošno prevladuje prepričanje, da bo vlada na današnji

Pomen obiska nizozemske kraljice v Bruslju

BRUSELJ, 24. maja. br. Sredi se je imel nizozemski poslanik v Bruslju po radiu govor, v katerem je obeležil pomen obiska nizozemske kraljice Viljemine v belgijski prestolnici. V sedanjih mednarodnih prilikah, je dejal, je ta obisk posebno velikega pomena. Sredi mednarodne politične napetosti vodita Belgija in Nizozemska bistveno enako politiko. Oba naroda bosta v danem primeru branila z vsemi silami svoje svobodo in neodvisnost. Obisk bo še poglobil stoletja stare dobre odnose med obema narodoma.

Kralj Leopold je priredil zvečer na čast nizozemske kraljice na dvoru svečan banket, ki so se ga udeležile vse najvišje osebnosti.

Pospešeno oboroževanje Amerike v zraku

WASHINGTON, 24. maja. br. Vojni minister je danes izjavil, da so bila izvršena naročila novih lovskih letal za 1 milijon dolarjev. Ta letala razvijajo brzino po 650 km na uro in so opremljena tudi s posebnimi aparati s kisikom za polete v višjih zračnih plasteh. Minister ni povedal, koliko letal je bilo naročenih.

Politični obzornik

„Gotska teorija“ in „gotško“ glasilo

»Obzor« razpravlja o hrvatskih političnih skupinah, ki se imenujejo pravaške ali starčevićanske, in izvaja: »Nekaj časa se je zdelo, da se bodo združile vse one skupine, ki so se nazivale pravaške ali starčevićanske, in da bodo skušale oživiti staro predvojno Starčevićovo stranko pred razkolom, toda vsi ti poskusi so se razbili deloma na osebnih, deloma na programskih nasprotjih. Nekaj časa je v teli krogih gospodstva tako zvana gotška teorija, po kateri bi naj Hrvati niti ne bili Slovani, marveč potomci nekake germanskega plemena. Potem je prevladal vpliv »Domagojskih« starešin okrog »Hrvatske straže«. S povratkom dr. Budaka in izdajanjem »Hrvatskega naroda« je jel padati vpliv »Hrvatske straže«, kakor tudi Bučevega »gotškega« glasila »Nezavisnost«. To se je videlo zlasti po skupščinskih volitvah, ko se je jasno pokazalo, da so ti poskusi omejeni na ozek krog pristavev med meščanstvom in sicer pretežno zagrebškimi. Čitamo sicer v »Nezavisnosti«, da je imelo vodstvo hrvatskih nacionalistov svoje sejo, toda list ne omenja niti enega imena prisotnih »nacionalistov«, marveč samo ugotavlja, da je bil dr. Buč postavljen na čelo »hrvatskega nacionalističnega vodstva«. Do včeraj so »Nezavisnost« smatrali za neke vrste pravaško ali frankovsko frakcijo. Sedaj se glasno poudarja, da je »Nezavisnost« glasilo »hrvatskih nacionalistov« in da nima nobenih stikov ne s frankovci, ne s pravaši, marveč da izvaja svoje porenke naravnost od svojih »gotških« prednikov. V svojem programskem članku naglašja »Nezavisnost« svoje nasprotstvo tako proti starčevićanstvu kakor proti hrv. seljaški stranki, češ da so vse te stranke osnovane na židovskih temeljih zapadne demokracije ter enakosti in suverenosti poedincev. List smatra tudi hrvatsko meščanstvo za tuj element, hrvatsko vseučiliško mladino pa za mrtvo, ker je »svojem delom dokazala, da je iz nje izcurljalo življenje«. Očitno je, da je vodja tega nacionalsocialističnega pokreta (dr. Buč) čital Hitlerjeve govore in njegovo knjigo »Mein Kampf«, a je ni razumel, ker bi sicer ne poskušal ta germanski pokret prenašati na slovanska tla...«

Beogradska borza

V gospodarskem življenju naše države igra veliko vlogo beogradska borza, ki daje v marsikaterem oziru smernice v trgovinskih postih. Preteklo nedeljo je imela svoj letni občni zbor. V gospodarskih krogih se je mnogo govorilo, da pride na tem zboru v krilu borzine uprave do znanih sprememb in da pridejo na krmljo mlajše moči. To so bile govorice brez vsake podlage, kakor se je pokazalo na občnem zboru. Bila je namreč poglasno izvoljena stara uprava z dosedanjim predsednikom dr. Milanom Stojadinovićem na čelu. Tudi tu, tako poudarjajo listi, JRZ krepko očuvala svoje gospodujoče pozicije.

V bioži Austriji

Mariborska »Del. politika« piše: »Skoraj istočasno, ko je pri nas država izročila verski zaklad cerkvi, je nemška vlada na področju nekdanje Avstrije zaplenila tako zvan verski fond v prid državi. Ker pa je država iz dohodkov tega zaklada dolejš plačevala duhovnikom kongruo (mesečne prejemke), bo tem odpravnjena tudi kongrua. Cerkev bo torej morala za svoje potrebe uvesti poseben davek. Ker pa se v Nemčiji že itak vodi prav odločna propaganda proti cerkvi, je računati, da bo število izstopov iz cerkve v Nemčiji z uvedbo tega danka še naraslo.« — Pri nas je takoj po osvoboditvi prevzela država izplačevanje duhovniških plač in je sedaj izročila škofiškemu ordinariatu tudi verski fond.

Katoliška „Hrv. straža“ pod starim vodstvom

Nedavno smo poročali, da je direktor klerikalne »Hrvatske straže« v svojem listu objavil izjavo, da radi preobloženosti z drugimi posli odlaža svoje mesto. V sobotni številki »Hrv. straže« pa je isti dr. Janko Šimrak priobčil novo izjavo, v kateri pravi: »Ker svoje ostavke nisem podal zato, ker mi je bilo izrečeno nezaupanje s katoliških strani, a sem bil naprošen od prijateljev »Hrv. straže«, bom tudi še nadalje opravljal posle direktorja »Hrv. straže«. — Ostane torej pri »Hrv. straži« vse po starem, dokler ne začne izhajati nov katoliški dnevnik.

Ali sem prispeval za sokolski dom v Trnavem?

Borzna poročila.

CURIE, 24. maja. Beograd 10.—, Pariz 11.755, London 20.7775, New York 443.75, Bruselj 75.55, Milan 23.35, Amsterdam 238.50, Berlin 178.025, Praga 15.25, Varšava 83.75, Sofija 5.40, Bukarešta 3.25.

Inzerirajte v »Sl. Narodu«!

Davčna obremenitev priključenih občin

v pogledu avtonomnih dajatev — Na vrsti je Zg. Šiška

Ljubljana, 24. maja. Na dopis pod gornjim naslovom v »Slov. Narodu« št. 112 z dne 17. maja t. l., kjer sem obravnaval davčne zadeve za bivšo občino Moste, sem prejel razna vprašanja in nasvete od prizadetih davkoplačevalcev. Ta vprašanja se v pretežni večini nanašajo na to, da bi točno povedal razliko med prejšnjim in sedanjim plačilom v pogledu javnih dajatev. Kdor je tozadevni članek pazljivo prečital, je lahko brez posebnih težav ugotovil razliko pri vseh drugih dajatah razen pri vodnini. Prejšnje plačevanje vodnine po uporabi, ki ni bilo prav nič v zvezi z bruto hišnim najemnimskim donosom, je pa popolnoma nemogoče ugotoviti v skupnem iznosu. Kakor sem že v zgoraj omenjenem članku povedal, se je to plačilo gibalo, kar sem ugotovil po raznih plačilnih nalogih in izjavah prizadetih, med 20 in 25% sedanjega predpisa vodnine, odnošno predpisa iste za proračunsko leto 1936-37, ki je bil za 15% višji, kakor predpis za naslednje dve proračunski leti. Priplaščam pa v posameznih primerih tudi možnost višjega odstotka plačevanja po uporabi, kajti za to plačilo nimam nobenih uverljivih podatkov, ker se najbrž tudi nikdar sestavljali niso, niti pri mestnem računovodstvu niti pri mestnem vodovodu.

Nekatera druga vprašanja pa se nanašajo na zadeve, ki ne spadajo v okvir tega spisa, zato ne bom odgovarjal nanje, temveč jih bom prihranil za poznejše prilike. Tudi navesti, ki sem jih prejel, bodo morali počakati, da pride čas za to, kajti vsaka reč naj se obravnava ob svojem času.

Kakor smo videli v zadnjem spisu, da v Mostah bruto-najemninski donos pri novih hišah presega istega pri starih hišah za 790.321 din, medtem, ko je bil v bivši občini Zg. Šiški l. 1935 bruto-najemninski donos od starih hiš za 111.310 din višji kakor od novih hiš.

Ker sem že v zadnjem članku obravnaval nove hiše na prvem mestu, zato se bom tega vprašanja držal tudi danes in v bodoče.

V bivši občini Zgornja Šiška je za nove hiše znašal bruto-najemninski donos v letu 1935 1.100.410 din. Od tega zneska je bilo predpisano že pred inkorporacijo 4% gostaščine od občine Zg. Šiške. Proti temu predpisu so se pritoževali prizadeti posestniki ter izdali zato težke stotake, šele potem, ko je bilo davno prepoznano, namestu da bi se bil v zakonitem roku pritožil samo eden proti sklepu občinskega sveta. Ta 4% gostaščina se je uveljavila v občini Šiški zato, da bi se bile mogle znižati občinske doliade od 200 na 100%. To se pravi, da se je stremelo za tem, da se davščine za

stare hiše znižajo, za nove hiše pa povišajo. Toda ostala je menda poleg predpisane gostaščine tudi še 200% občinska doliada.

Po priključitvi pa je bilo od navedenega bruto-najemninskega donosa za nove hiše v proračunskem letu 1936-37, predpisano za 8% vodnino 88.032 din, za 3% kanalako pristojbino pa 33.012 din. Za predpisano 2 odstotna gostaščina za nove hiše pa je, kakor sem že zadnjič omenil, v proračunskem letu 1936-37 odpadla. Skupni predpis avtonomnih davkov za nove hiše v Šiški bi torej znašal 121.044 din. Ta vsota se v praksi iz gotovnega razloga najbrž ni dosegla, kar bom obrazložil pozneje.

Za stare hiše v Zg. Šiški pa je bil ugotovljen bruto-najemninski donos v letu 1935 1.211.720 din. Od tega zneska je bilo predpisano na 8% vodnino 96.938 din, na 3% kanalako pristojbino 36.352 din in na 3,5% gostaščini 42.410 din. Skupaj torej za stare hiše 175.700 din. Ako pa prištevamo za posestnike starih hiš še 60% občinsko doliado v znesku 133.178 din, dobimo skupno vsoto 308.878 din. Za nove in za stare hiše pa 429.922 din.

Ze zgoraj sem omenil, da vsi ti predpisi v praksi niso dosegli teh zneskov, ker so nekatere stare pa tudi nove hiše, ki nimajo še vodovoda, pa tudi ne kanalizacije.

Ravno zaradi tega se nekatere naselja v Zg. Šiški v pogledu avtonomnih davkov zelo razlikujejo od drugih naselij, bodisi v Zg. Šiški sami, kakor tudi napram drugim priključenim krajem. Ta razlika se očitno odraža v razpoloženju prebivalstva napram predpisanim avtonomnim davkom.

Predpis zgradarine (računano po 12%) se je za stare in nove hiše po priključitvi dvignil, radi 10% nižjega odbitka za 22746 din, ali točneje: da bi bil 12% zgradarinski predpis znašal pred priključitvijo 194.218 din, po priključitvi pa 221.964 din. To je seveda idealni predpis, ki se za toliko zniža, kolikor del novih hiš plačuje samo 6% zgradarine.

Ako primerjamo podatke v zadnjem članku iz Most z današnjimi podatki iz Zg. Šiške, se moramo čuditi tej razliki, ki je skoro neverjetna, posebno za povprečnega opazovalca, ki bi prej prisodil močnejše številke za Šiško in šišenske številke za Moste. Toda tukaj ni nobenega dvoma, ker številke, ki mi služijo za podlago so uradne, zato jim moramo verjeti.

S tem bi bila končana razprava za Moste in Zg. Šiško v pogledu avtonomnih davkov. Prihodnjič pa bom podal tozadevno sliko za bivšo občino Vič, ki v nekaterih postavkah nadkriljuje Moste.

Janko Kos

likem pokojniku. Toda besede ne morejo napisati tega kar bi želelo srce povedati. Zato naj zadostujejo te kratke besede velikemu dobrotniku človeštva v znak globoke zahvale za vse dobrote, ki jih je v tako veliki meri delil vojakom za časa svetovne vojne.

Te besede hvalečnosti naj bodo namene-

sto venca na spomenik velikega pokojnika dr. Eda Šlajmerja, ki naj spridučejo vsemu narodu o veliki ljubezni velikega zdravnika do onih, ki so se v najhujših dneh zatekli pod njegovo okrilje.

Hvala, velika hvala in slava spomin dr. Eda Šlajmerja!

Vladimir Kravc

Prva večja razstava slovenske obrti

Prireditelj je v rokah Zavoda za pospeševanje obrti Zbornice za TOI

Ljubljana, 24. maja. Prvi glasovi o prireditvi velike obrtne razstave, ki bi naj jeseni v Ljubljani reprezentativno prikazala slovensko obrt, so prodrli v javnost že pred meseci, zdaj so pa znane tudi že podrobnosti o pripravah za razstavo, njeni ureditvi in obsegu.

Prireditelj je v rokah Zavoda za pospeševanje obrti Zbornice za TOI. Delj čara že deluje razstavni odbor, ki mu predseduje predsednik zavoda, I. Ogrin. V razstavnem odboru so zastopani: banska uprava, večje mestne občine, ljubljanska, mariborska in celjska, tehniška srednja šola, Osrednji zavod za ženski domači obrt in ljubljanski velesej. Razen tega, glavnega razstavnega odbora deluje še tehnični odbor, sestavljen iz tehničnih strokovnjakov inženjerjev in arhitektov in obrtnikov; ta odbor je prevzel podrobne priprave za organizacijo in ureditev razstave po strokah.

Razstava bo prirejena iz treh glavnih razlogov: da z njo proslavijo 20letnico Jugoslavije ter prikazuje razvoj slovenske obrti v svobodni državi; da proslavi 10letnico Zavoda za pospeševanje obrti; da tudi Slovenci prikazuje svojo obrt reprezentativno ter da ne zastojata za Sribi in Hrvat, ki so že priredili podobne razstave svoje obrti. Seveda pa bo imela razstava tudi velik pomen kot propagandna za domače izdelke in bo potrebna že zaradi tega. Nudila bo pa tudi lep pregled naše obrtne zmogljivosti in mnogo pobud za tehnično organizacijo našega obrtništva, za izpopolnitev obrti in za ureditev razmer na našem notranjem trgu z obrtnimi izdelki. Kako potrebna je popolna obrtna razstava pri nas, nam dokazuje to, da Slovenija uvaža za okrog pol milijarde din blaga, ki bi ga lahko domačim izdelki zamenjali ob obrtnih izdelkih. Mnogi mislijo, da pri nas nekateri trgovci in kupci ne cenijo dovolj obrtnih izdelkov zaradi tega, ker jih ne poznajo kakor bi jih morali in ker ne vedo presoditi prednosti kakovosti obrtnih izdelkov pred spletnim bliscem industrijskega blaga.

Zato hočejo prireditelji z razstavo nazorno dokazati, da so naši obrtni izdelki kvalitetni, dalje, da so naše obrtne stroke zelo izpopolnjene ter da naši obrtniki izdelujejo še skoraj vse; v tem bo poseben poudarek razstave, da bo prikazano, kako silno škodljiv je narodnemu gospodarstvu uvoz nepotrpnega industrijskega blaga.

Da bo razstava čim bolj smotrna in učinkovitejša, bodo obrtni izdelki razdeljeni po strokah. Samo po sebi se razume, da bodo zastopane vse stroke, od lesne, oblačilne, kovinske, stavbne, grafične, žil-

vilске, do umetno obrtne ter domačih obrti. Razstava pa bi ne bila popolna, če bi bili na nji razstavljeni le obrtni izdelki; zato bo na nji tudi zgodovinski oddelki, ki bo prikazoval razvoj naše obrti iz zehovske dobe do dandanes; zbirana bo tudi vva slovenska obrtna strokovna literatura. Veliko pozornost bodo tudi posvetili strokovnemu šolstvu, saj se zavedajo, da napredek obrti zavisi v veliki meri prav od tega šolstva. Zato ne bodo prikazali le razvojne stopnje našega sedanjega obrtnega nadaljevalnega šolstva, temveč tudi, kakšne bi naj bile obrtne strokovne šole. Prikazana bo vzorna učilnica vajenske šole, kar bo hkrati opomin, da moramo dobiti tudi za obrtne nadaljevalne šole čim prej primerna poslopja. V oddelku obrtnega strokovnega šolstva bodo razstavljeni tudi vzorni izdelki vajencev. Pokazali pa bodo tudi, da je treba skrbeti za zdravje obrtnega naroda; v ta namen bo prikazana telovadnica, kakršne bi morale biti na šolah za vajence in igrišče.

Med posebnimi oddelki je treba še omeniti razstavo Osrednjega zavoda za ženski domači obrt, dalje razstavo Zavoda za pospeševanje obrti o njegovem delu v prvem desetletju in kulinarčno razstavo. V zvezi z razstavo nameravajo prireditelji več prireditelj, ki bodo privlačile obrtnike, pa tudi drugo občinstvo, n. pr.: strokovna filmska predavanja, zborovanja, obrtne kongrese, rokodelska tekmovanja (frizerska teluma), prirejena pa bo najbrž tudi gledališka predstava ali koncert za goste. Med obrtnike bodo delili nagrade za najboljše razstavljene izdelke. Obiskovalci pa bodo tudi ob tej priliki kakor pri velesejskih prireditvah, dobili nagrade na izrebrane vstopnice.

Samo po sebi se razume, da bo prireditelj zahteval velike stroške. Računajo, da bodo stroški znašali okrog pol milijona din. S samo vstopnino stroški nikakor ne bodo pokriti; za razstavo pa bodo (in delno že so) prispevale ustanove in oblasti večje zneske. S posebno velikim obiskom na razstavi ne računajo, saj bo razstava predvsem poučnega značaja ter torej namenjena v prvi vrsti tistim, ki se morajo zanimati za obrt; vendar ne dvomimo, da bo razstava budila veliko zanimanje tudi med najširšimi plastmi prebivalstva, kar bo pač zaslužila, že zato, ker bo prva, reprezentativna slovenska obrtna razstava. Obrtni razstav je bilo pri nas že nešteto (prva obrtna razstava je bila v Ljubljani že l. 1844), ni pa bilo še večje razstave ki bi združila obrtnike iz vse Slovenije na popolni razstavi. Zato je tudi niso mogli združiti z velesejsko razstavo, ker je preobsežna, in bo prirejena po jeanskem velesejsmu od 7. do 16. oktobra.

Francoščina v srednjih šolah

Zelo razveseljivo je dejstvo, da se zanima za srednjošolske probleme že skoraj vsa javnost

Ljubljana, 24. maja. Del vsega nepotrpnega balasta, ki si ga morajo dandanašnji dijaki trpeti v glavo je tudi francoska slovnica. Ne mislim slovnice, ki je potrebna za konverzacijo, ampak ono, ki je niti Francozi ne znajo. Sami gg. profesorji trdijo, da niti 50% Francozov ne zna raznih posebnosti, n. pr. participa passé. Dijaki se morajo učiti največjih fines francoske slovnice, ki jih tudi marsikateri francoski pisatelj ni znal. Dijak, ki pride iz srednje šole v življenje, ne zna potem niti tistih »slovninskih fines«, niti najnavadnejšega stavka ne zmore. Kadar se po razredih obravnava slovnica, spi dobra polovica dijakov. Od ostalih pa se redko kdaj najde kakšen dijak, ki bi vso slovnico popolnoma obvladal. Če je pa obvlada, jo samo zaradi običnega reda, ki si ga hoče tako pridobiti.

Mislím, da ni nikogar, ki bi trdil, da je ta sistem učenja jezikov pravilen. Če bi pa le kdo mislil, da je, naj poizkusi francosko govoriti s kakšnim višješolcem — odličnjakom. Mislím, da bi ostalo samo pri poizkusu.

Mnogo je dijakov, ki jim je vseeno, kaj in kako profesorji uče, in se učijo vsega na pamet. Gotovo jim to v življenju ne bo koristilo, saj vsak ve, da se na pamet naučene stvari hitro pozabijo. Najhujše je to, da se učijo slovnico na pamet in k vsakemu paragrafu zraven primere. Jasno je, da dobe zato dober red, ker v bistvu res znajo, ne bo jim pa to koristilo. Posebno še francoščina je jezik mnogih oblik in velike živahnosti. Pri učenju tega jezika je pa neobhodno potrebna stalna konverzacija.

Dočím se nekateri dijaki uče — na nepravilen način, se drugi sploh ne in rezultat je ta, da ne znajo ne eni ne drugi ničesar.

Usodil si bom povedati svoje mnenje, kako naj bi se učili jeziki, posebno pa francoščina.

V prvi gimnaziji bi morali pričeti z zemljepisom in zgodovino Francije. Seveda le na način, ki je pri tej stopnji mogoč. Dijaki bi se gotovo raje učili jezika nežle, ki bi jo že dobro poznali. V drugi bi šele smeli preiti na jezik sam. Sestem učenja bi se moral seveda temeljito izpremeniti. Profesor bi moral pisati besede na tablo, dijaki pa bi jih prepisovali in bi se jih spri naučili. Vsaj polovica vsake učne ure bi morala odpasti na konverzacijo. Vso slovnico, ki bi bila potrebna pri posameznih primerih, bi moral profesor spri razlagati. Popolnoma nepravilno pa bi bilo, če bi se spuščali v slovnice potankosti in jih razlagali. To bi šele smel tedaj, ko bi dijaki jezik poznali in ga že dobro obvladali.

Tudi gospodje profesorji mi bodo pritrtili, saj gotovo vedo, da velika večina dijakov ne obvlada niti slovnice materinskega jezika. Oni dijaki, ki jo pa znajo, nimajo toliko vaje, da bi jo znali pravilno uporabljati. Če bi učenje »slovninskih fines« kaj koristilo, bi morale biti vse šolske naloge napisane brez napak. Kakšna pa je resnica?

Kljub izgubljanju časa s »slovninimi finesami« so redki dijaki, ki znajo v materinskem jeziku uporabljati ločila, pisati pravilno lastna imena itd. O tem se pač lahko vsak sam prepriča.

Gotovo je, da bi se dijaki neprimerno več naučili, če bi sedanjí sistem odpravili. Zdi se mi, da bi bilo tudi profesorjem mnogo ugodneje predavati stvari, ki bi jih dijaki razumeli, poslušali in ne prespali.

Če bi učili francoščino po pametnem in preizkušenem sistemu, bi dijaki po treh letih učenja neprimerno več znali, kot znajo sedaj po osmih.

Učenje tujih jezikov po sedanjem sistemu je izgubljanje časa, ki bi se koristneje uporabil za telovadbo. Mislím, da bi s telovadbo več pridobili kakor s francoščino, ki je ne moremo uporabljati.

Mnenje staršev, dijakov in sploh vseh, ki jim je do povzdigla domače kulture je, da je treba sedanjí učni sistem kolikor mogoče hitro odpraviti.

Zelo razveseljivo je dejstvo, da se za srednjošolske probleme zanima že skoraj vsa javnost, ki ve, da bo le od mladine odvisna usoda našega naroda. Če bo mladina pametna in izobražena, bomo od nje lahko pričakovali velikih del. Če bomo pa proti temu, da se mladina izobrazi, ne bomo smeli od nje pričakovati ničesar.

Mártn E.

Pod brzovlak je skočil

Kranj, 23. maja. Danes okoli enajstih je postajenačelnik G. Toporiš telefonično obvestil policijo, da je med postajama Zabnica in Kranj brzovlak, ki vozi iz Ljubljane proti Kranju, okoli 10.20 povozil neznanca. Strojevodja je vlak takoj ustavil, toda nesrečo ni bilo mogoče preprečiti. Ko so ugotovili, da ni mogoča nobena pomoč, je vlak z 8-minutno zamudo odpeljal v Kranj, kjer so javili dogodek postajenačelniku.

Komisija, ki so jo sestavljali g. dr. Fajdiga, polic. uradnik Gorjanc in vodja polic. straže J. Jagodic, se je takoj odpeljala na kraj nesreče. Po dokumentih, ki so jih našli pri ponesrečenca, so ugotovili, da je mladenič Ivan Bakovnik, absolvent srednje tehnične šole elektrotehniškega oddelka, 26

let star, iz Kranja. Nadzornik proge je izpovedal, da je videl prihajati proti progi človeka, ki pa ni zbudil v njem najmanjšega sumu. V naslednji minuti se je že moral zgoditi nesreča. Po vseh znakih sodijo se je Bakovnik vlegel na levi trti z glavom med tračnicama tik predno je privozil na mesto brzovlaka. Lokomotiva je nesrečnega mladeniča strahovito razmesarila in je bilo telo preko prsnega koša dobesedno prerezano. Kakor je mogoče sklepati, si je Bakovnik verjetno sezul čevlje, predno se je podal v smrt. Čevlji so ležali ob progi čisto nepoškodovani.

Kaj je napotilo mladega tehnika v smrt je težko ugotoviti, ker ni zapustil nobenega pisma in je imel pri sebi le železniško legitimacijo, pismo od brata in uro. Verjetno pa je, da je storil usodni korak v duševni zmedenosti. Bakovnik je bil zadnje čase namreč živčno bolan in bi moral v bolnico. Zjutraj, ko je odšel od doma, domači niso opazili na njem kakih posebnosti in je bil vprašan, kam gre, odgovoril, da gre k zdravniku. Pri zdravniku pa se ni javil in je fant zašel na cesto proti Zabnici, kjer je tako tragično končal. Pokojni Ivan je bil zelo priljubljen pri tovariših, a zadnje čase je bil nekam potrt, zlasti še, ker ni dobil nikjer službe. S težko prizadeto družino globoko sočustvujemo!

Boleznica

KOLEDAR

Danes: Sreda, 24. maja. katoličani: Marija Devica pomočnica kristjanov

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Plavalas prikazen

Kino Union: Pastorka

Kino Sloga: Dediči milijonov (ob 16. in 19.) Tajni agent X — 9 I. del. Moderni

gusarji ob 21.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5. Kuralt, Gosposvelska cesta 10, Bohnice ded., Cesta 29, oktobra 31.

Ozpod sita

Tujskemu prometu posvečamo pri nas v Sloveniji mnogo pozornosti, to se pravi, da se na vseh poljih trudimo, da bi tujem čim bolj ustregli in jim njihovo bivanje med nami napravili čim prijetnejše. K ugodnostim spadajo v veliki meri jedila in pijače, ki jih gostje s seвера v sedanjih časih prav posebno cislajo. Največje živilo je danes brez dvoma kruh, zato mu v naši zltarski državi posvečamo tako veliko pozornost. Človek bi potemtakem mislil, da bo pri nas kruh, če že ne posebnost, pa vsaj to, kar je drugod po civiliziranem svetu. Ne, naši gostje morajo pri nas gledati ob nedeljah star kruh, ker vendar ne gre, da bi se kruh pekli tudi ob nedeljah zjutraj. Seveda pa velja to načelo samo za Ljubljano, ker oddoljujoči činitelji pač skrbno pazijo na naše žolodce. Za bližnjo okolico to ne velja. Skrb čuvarjev zdravja pa gre še dalje. Tudi v jutrnjih urah bi naš delavec in uradnik ne smela uživati svežega kruha, ker pravijo naši skrbniki, da je nočno delo v pekarnah nedopustno in gorje pekovskemu mostru, ki bi hotel svojim odjemalcem postreči s svežim kruhom že v zgodnjih urah, ko gredo ljudje na delo. In tudi ta predpis velja samo za slovenska mesta, medtem ko v Splitu dobiš n. pr. svež kruh ob treh zjutraj, ko se vračaš s krokarje.

Kaj pravite, g. urednik, kako bi bilo, če bi tudi Vam prepovedali nočno delo? (Vi ste končno tudi človek, kakor pekovski pomočnik). Ali se Vam ne zdi, da bi gospodje, ki ponoči revidirajo pekarnice, zjutraj na vso moč godrnjali, če bi jim pri prvem pogledu zlatega jutra ne postregli z najnovejšimi vestmi?

Šolski koncert

Kranj, 23. maja

Čeprav se drugje pritožujejo, da občinstvo ne obiskuje šolskih koncertov, ne moremo tega trditi za koncerte, ki jih prireja srednjošolska mladina na kranjski gimnaziji. Nasprotno, mnogi bi si celo želeli, da bi se vršil koncert ob primernejšem času in v večji dvorani. Pri zadnjem koncertu je moralo precej ljudi poslušati koncert v prostori telovadnice, kar gotovo ni ugodno za poslušalce, mnogi se pa koncerta niso mogli udeležiti zaradi zaposlenosti v popoldanskih urah.

Na koncertu so nastopali deški in dekliški mladinski zbor in mešani zbor, ki so izvajali razne narodne in Adamičeve, Prellovčeve, Vilharjeve in Premrovo pesmi. Poleg pevskih zborov je nastopil še dijaški godalni orkester in violinska solista dijak Oprošnik in Poljanšek. Spored je bil torej zelo pester, le žal da ni enotnejše sestavljen. Namen koncerta namreč ni bil prikazati le narodne pesmi ali umetne ali pesmi iz gotovih pokrajín, n. pr. koroske, temveč je bil namen koncerta, podati sliko izvežbanosti mladih pevcev. Ujajmo pa, da se bo v naslednjih letih posvečalo tudi enotnosti programa več pažnje. Nova učitelja petja na gimnaziji je dosegla že prav lepe uspehe. V kratki dobi in pičlem številu pevskih ur je gdč. Slugova storila veliko delo in so želi mladinski zbori pod njenim vodstvom iskreno odobravanje. Koncert je dokazal, da razpolaga gimnazija z izbornim glasovnim materialom. Prav zato nas je presenetila slaba zasedba mešanega zbora, ki bi moral biti dosti številnejši. Prav odlična sta bila solista, tudi orkester pod vodstvom vodje glase. šole g. Liparja je dobro odigral Tomčeve variacije na »Regimentu«. Opazilo pa se je, da bodo mladi orkestraši potrebovali še mnogo skupnih vaj, da se bodo vigrati.

V splošnem je koncert zadovoljil v polni meri in pokazal, da je naša pesem res lepa, še posebno pa, če jo ošišimo iz grl naših mladine. Ti koncerti nam prepričajo tudi one, ki nimajo dosti smisla za glasbo, da je ta tudi del kulture, in da je proti kulturi tisti, ki hoče glasbo iztržiti iz šole ali pa zagreniti veselje do glasbe dijaku, ki se zanjo zanima.

PREPOZNO

Mlad artist se je priiglašil v artistični pismni, da bi dobil službo v zabavišču, kjer bi nastopil s svojo dresirano raco. Agent mu je po odgovoril, da zamenkrat ne more biti sprejet in da naj malo počaka. Čez dva meseca je dobil artist brzovlak, da lahko pride, da bo nastopal v variletku, artist je pa odgovoril: Prepričano, raco sem že pojedel.

Kritika socialnega zavarovanja

Zahteve Centrale industrijskih korporacij, ki ima danes občni zbor

Ljubljana, 24. maja.

Danes je občni zbor Centrale industrijskih korporacij in na dnevnem redu je tudi vprašanje revizije našega socialnega zavarovanja. O tem vprašanju je napisal referat dr. V. Zivadinovič; glavna ugotovitve v dr. Zivadinovičevem referatu je, da socialno zavarovanje v primeri s koristmi, ki jih nudi, nalaga prevelika bremena delodajalcem in delavcem.

Dr. Zivadinovič očita našemu socialnemu zavarovanju, da je predrag in da so njegovi upravni stroški previsoki, češ po poročilih SUZORja so upravni stroški narasčali od leta do leta ter so se v zadnjih petih letih povečali za 14 milijonov din. — Narasli so pa tudi stroški bolezenskega zavarovanja, ki so znašali v začetku l. 1922-23 15.10%, v letih 1933 do 1935 pa po 16.61 do 16.97%. — V nezgodnem zavarovanju je bilo poslovanje ugodnejše po samem SUZORjevem priznanju zaradi povečanja prispevka na 8%.

Tudi investicijska politika SUZORja ni bila posrečena. Predpisano je, da se mora investirani kapital obrestovati po 6%, v letih 1935, 1936 in predlanskim se ne ni obrestoval niti po 5%. Ker znašajo kapitali 600 milijonov din, je izguba na obrestih znatna. Razen tega kapital ni bil tudi gospodarsko produktivno naložen, ne le, da se je slabo obrestoval, ker ga je bilo preveč investiranega v palače, premalo pa v potrebnejša poslopja, n. pr. bolnice in v splošno gospodarsko delavnost, ne le v bančinska in občinska podjetja. Centrala industrijskih korporacij je vselej za-

htevala, naj SUZOR denar, ki ga odteguje industriji, tudi nalaga v industrijo.

Javnost zelo kritizira zdravniško službo socialnega zavarovanja; vsi zavarovanci pričakujejo, da bodo primerno odškodovani za prispevke, ki jih plačujejo za zavarovanje, tu se pa najbolj pokažejo pomanjkljivosti socialnega zavarovanja. Predlanskim je n. pr. od skupnih izdatkov bolezenskega zavarovanja (261 milijonov din) odpadlo na zdravniške stroške, zdravila, ambulatorijsko zdravljenje, sanatorije itd. 160 milijonov din, na vse podpre in hranarino pa samo 100 milijonov din. Zdravniki so preobremenjeni, ne le zaradi navala bolnikov, temveč tudi z upravnimi in pisarniškimi deli; čakalnice za bolnike so marsikje slabe; zdravniki posvečajo v zasebni praksi bolnikom več pozornosti; bolnikom morajo predpisovati ceneza zdravila, radi jim pa dovoljujejo po tri dni bolniškega dopusta, ker to ne gre v breme SUZORja; zavarovanci se pritožujejo tudi nad zdravljenjem zob itd. Zdravniško službo bi bilo treba reorganizirati tako, da bi si bolniki lahko sami izbirali zdravnike, ki bi jih naj bolniške blagajne plačevali po številu ordinacij, ne mesečno. Delavci bi naj imeli, ko bi izbrali po zakonu predpisane podpore, še pravico do brezplačnega zdravniškega zdravljenja, a onim, ki vse leto niso bili bolni, naj bi uradi izplačevali 25% vplačanih prispevkov.

Ena najpomembnejših zahtev revizije socialnega zavarovanja pa je zahteva po decentralizaciji socialnega zavarovanja, ki bi bila prvi pogoj temeljitejših reform ter izboljšanja.

tolažil, da se mi ni treba bati nič hudega. Ko sem mu odvrnil, da se ne bojim, je smeje dejal, »saj od daleč slišim srce, kako razsaja in to te strahu«. Po poldrugi uri operacije je spretna roka velikega pokojnika napravila čudež in me vrnila človeštvu.

Veliki pokojnik nam ni bil samo zdravnik, bil je več kot zdravnik. Bil nam je najboljši prijatelj, dobrotnik, oče. Za vsakega izmed nas je imel prijazno besedo. Za vsakogar izmed nas se je vsak dan zanimal. Ni ga bilo dneva, da nas ne bi obiskal in povprašal, kako nam gre. Skrbno je pazil na to, da smo imeli kar smo si kot bolniki želeli. In zahvaljujoč njemu smo imeli v onih težkih dneh res vsega, kar si je srce pozeležlo. Mislím, da ne bo nihče izmed tisočih, ki je bil za časa svetovne vojne v oskrbi dr. Šlajmerja, pozabil njegovega visokega, impozantnega lika v beli halji, ki je dostojanstveno hodil od sobe do sobe, od postelje do postelje, se pri vsakem ustavljal in zanimal za napredek v zdravlju. Pri tem njegovem človekoljubnem delu ni delal razlike. Vsi smo mu bili enaki, vsi enaki trpili, ki rabijo zdravlja, dobre besede in tolašbe.

Mnogo bi bilo še napisati iz one dobe, ko nas je na tisoče iskalo zdravje pri ve-

V zahvalo in spomin dr. Edu Šlajmerju

Hvaležnost mu dolgujejo tisoči vojakov iz svetovne vojne

Ljubljana, 24. maja.

V dneh, ko se je Ljubljana dostojno oddolžila velikemu dobrotniku človeštva, zdravniku dr. Edu Šlajmerju, smatram za svojo dolžnost, da se v imenu tisočev vojakov iz svetovne vojne, ki so iskali zdravja v sanatoriju »Leoninum«, katerega je med svetovno vojno vodil slavni kirurg dr. Eda Šlajmer, na tem mestu spomnim velikega pokojnika in mu namestu venca na spomenik izrečem veliko zahvalo vseh onih, ki smo po njem dobili nazaj ljubo zdravje.

Se ko sem ležal v takratni deželni bolnici in bil pod skrbnim vodstvom takratnega primarija g. dr. Ivana Jenkota, me je na prošnjo slednjega, obiskal dr. Eda Šlajmer, me pregledal, in po pregledu dal nalog, da me premeštam v njegov sanatorij, češ, »škoda bi bilo fantu, le meni ga dajte, bomo že kaj napravili z njim.« Par dni nato sem že ležal v Leoninu in me je že isti dan vzel v svojo oskrbo veliki pokojnik, me pregledal in